

EKOŠOLSKI LIST

EŠL- št. 1/ 30. avgust 2018

Novo šolsko leto 2018/2019 je tukaj!

Novo šolsko leto je tukaj, poslavljamo se od poletja in stopamo jeseni naproti. Z Ekošolskim listom vam dobrodošlico v novem šolskem letu izrekamo že tretjič. In tako kot si prizadevamo, da vam mesečno pošiljamo obvestila, napovedi in novosti, si prizadevamo tudi, da vsako leto obogatimo tudi vsebine in aktivnosti v programu Ekošola.

Podnebne spremembe – nov tematski sklop

Poglavitna vsebinska novost za šolsko leto 2018/2019 je uvedba novega tematskega sklopa **podnebne spremembe**, ki je na mednarodni ravni samostojna tema že vrsto let. Z vprašanjem podnebnih sprememb se ukvarjamo vsak dan, posredno pa je vključeno tudi v številne projekte in aktivnosti, ki jih že izvajamo. Zato bomo za nov tematski sklop pripravili didaktična gradiva in pripomočke, navodila za delo in strokovna izobraževanja.

Glavni dogodki 2018/2019

Med prvimi bo **Konferenca koordinatorjev, ki bo 24. septembra 2018 v Laškem**, izobraževalne delavnice o podnebnih spremembah bomo oktobra organizirali v Ljubljani, Celju in Mariboru. **Marca 2019** vas znova vabimo na **sejem Altermed**, kjer bomo organizirali okroglo mizo, na kateri bomo skupaj z vami in s strokovnjaki opozorili na presežke hrane in pomen zmanjševanja količin zavržene hrane. **Maja 2019** vas vabimo na **mednarodno konferenco v Radence, teme bodo prehrana, gibanje in zdravje**, kjer boste lahko ponovno aktivno sodelovali z vašimi primeri dobre prakse. Zagotovo pa boste opazili, da prenavljamo tudi spletno stran programa Ekošola ter nadgrajujemo Eko-portal.

Pred nami so torej novi izzivi, nove teme, nove generacije mladih, ki jih vzgajamo in izobražujemo za danes in za jutri. Hvala za vaše sodelovanje, vztrajnost in predanost okoljskim vsebinam in delu v programu Ekošola doslej in za naprej.

Uspešno sodelovanje in delo želimo!

KOLEDAR DOGODKOV:

7. september	Rok za oddajo primera dobre prakse za Konferenco koordinatorjev
24. september	Konferenca koordinatorjev, Kongresni center Thermana Laško
Oktober	Delavnice projekta Podnebne sprememb (Ljubljana, Celje, Maribor)
23. oktober	Delavnica Hrana ni za tjavendan
30. oktober	Rok za oddajo ekoakcijskega načrta 2018/2019
14. december	Ekokviz za SŠ: šolsko tekmovanje
12. februar 2019	Ekokviz za OŠ: šolsko tekmovanje
Februar 2019	Ekokviz za SŠ: državno tekmovanje

Vsebina:

Konferenca koordinatorjev 2
Thermana Laško
24. september 2018

Program dela za OŠ, SŠ,
DD fakultete 2018/2019 3, 4
Sedem korakov

Program dela za vrtce 5
2018/2019

Nagrajenci projektov za
šolsko leto 2017/2018

6, 7

Konferenca koordinatorjev programa Ekošola v Laškem: predstavite primer dobre prakse!

Vabimo vas, da na konferenci koordinatorjev programa Ekošola, ki bo **24. septembra 2018 v Kongresnem centru Thermana Laško**, predstavite primer dobre prakse. Predstavili in prikazali ga boste lahko na **t. i. tržnici primerov dobre prakse s plakati ali izdelki**. S primeri dobre prakse zdaj že tradicionalno spodbujamo izmenjavo izkušenj in zamisli med koordinatorji in ustanovami, ki lahko olajšajo vaše delo, obenem pa predstavimo pester nabor aktivnosti v programu Ekošola.

Navodila za prijavo

Na obrazcu za prijavo na kratko **opišite projekt oz. primer dobre prakse vaše ustanove iz šolskega leta 2017/2018**, za katerega menite, da je lahko v pomoč pri snovanju projektov drugim ustanovam (zaradi vsebine, aktivnosti, rezultatov ali pa zaradi načina, kako vam ga je uspelo izvesti v ustanovi, z zunanjimi javnostmi).

Prosimo, da izpolnite obrazec za prijavo in ga vrnete najpozneje do petka, 7. septembra 2018, na naslov: info@ekosola.si.

Konferenca koordinatorjev programa Ekošola 2018/2019

24. septembra 2018,

Velika dvorana Kongresnega centra Thermana Park Laško

EKO SKLAD

SLOVENSKI OKOLJSKI
JAVNI SKLAD

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

7.45 – 8.45	Sprejem udeležencev
9.00 – 9.20	Uvodni pozdrav: mag. Gregor Cerar, nacionalni koordinator programa Ekošola
9.20 – 10.00	Podelitev prvim dobitnikom zelenih zastav za šolsko leto 2017/2018
10.00 – 10.30	»Zakaj meriti črni ogljik?«, Matevž Lenarčič
10.30 – 11.00	Lokalni vidiki podnebnih sprememb, mag. Mojca Dolinar, ARSO
11.00 – 11.45	Odmor
	Predstavitev dobrih praks (dvorana GALA)
	Podelitev nagrad za šolsko leto 2017/2018 • Šolska VRTilnica • Ekobranje za ekoživljenje
11.45 – 12.30	Program dela v šolskem letu 2018/2019 in predstavitev projektov • Podnebne spremembe • Mladi poročevalci za okolje • Hrana ni za tjavendan
12.30 – 13.15	Odmor
	Predstavitev primerov dobre prakse (dvorana GALA)
	Podelitev nagrad za šolsko leto 2017/2018 • Mladi poročevalci za okolje • Likovni natečaj za kreativne izdelke
13.15 – 14.15	Program dela v šolskem letu 2018/2019, predstavitev projektov: • Misija: Trajnostna mobilnost • Vem, zato jem odgovorno • Znanje o gozdovih • Šolska VRTilnica • Mladi v svetu energije
14.15 – 14.45	Vrtnarjenje brez prekopavanja, pletja in zalivanja, Jerneja Jošar
14.45 – 15.00	Povzetek konference in zaključek
15.00 – 16.00	Kosilo
16.00 – 17.00	Vprašanja in odgovori koordinatorjev programa Ekošola (vrtci, osnovne šole, srednje šole in fakultete)

Prijave na konferenco sprejemamo do 17. 9. 2018. Prijavite se lahko samo preko spletne aplikacije na povezavi <https://ekosola.wufoo.com/forms/q3w76ty0dxv4mq/>

Projekt sofinancirata Ekosklad in MOP

Na podnebni sistem vplivajo številni dejavniki, ki so soodvisni od naravnih pojavov in človeških dejavnikov. Podnebje se bo v prihodnosti še spreminjalo in od nas je odvisno, ali se bomo znali prilagoditi novim podnebnim razmeram. Podnebne spremembe so na mednarodni ravni programa Ekošola že uveljavljena samostojna tema. V programu Ekošola jo bomo kot poseben tematski sklop začeli izvajati v šolskem letu 2018/2019.

Kako začeti?

Vremensko-opazovalni dnevnik, spoznavanje vremenskih sprememb z opazovanjem in raziskovalnimi aktivnostmi

Za izvajanje projekta Podnebne spremembe smo pripravili didaktične pripomočke, s katerimi bodo vzgojitelji/učitelji skupaj z otroki/učenci spoznavali vremenske spremembe. Kot pripomoček smo pripravili vremenski opazovalni dnevnik, ki je sestavljen iz opazovalnih listov za posamezen mesec. Projektni pristop proučevanja omogoča, da opazujejo in eksperimentirajo, da bodo pozneje lažje razumeli naravne pojave, sile in procese skozi igro, aktivnost in učenje.

Opazovalna in raziskovalna dejavnost naj bosta organizirani tako, da lahko otroci razvijejo svoje zamisli in odkrivajo nova spoznanja. Prek vremensko-opazovalnega dnevnika bodo vremenska dogajanja opazovali in zapisovali. Pridobljeni podatki se bodo obdelovali v programu Ekošola.

Povezovanje po vertikali

Pridobljene podatke vrtcev in šol bodo posredovali dijakom, da bodo ti na podlagi podatkov, ki so jih otroci in učenci zapisali v

* * * * *

PROGRAM DELA v šolskem letu 2018/2019

Mednarodni program Ekošola v šolskem letu 2018/2019 pripravlja in organizira kakovostne vsebine in projekte skladno z načrtanimi programskimi vsebinami FEE in Eco-Schools International po metodologiji sedmih korakov. Z izpolnjenimi sedmimi koraki ustanova v posameznem šolskem letu pridobi oziroma ohrani mednarodno uveljavljeni okoljski znak ZELENA ZASTAVA.

Sedem korakov programa Ekošola:

- 1. EKOODBOR** (vzpostavitev ekoodbora in aktivno delovanje)
- 2. OKOLJSKI PREGLED** (vsebuje deset področij: podnebne spremembe, odpadki, energija, voda, trajnostna mobilnost, hrana in zdravje, okolica ustanove /vrtca/šole/fakultete/, biotska raznovrstnost, ohranjanje našega sveta, splošno)
- 3. EKOAKCIJSKI NAČRT** (jedro dela za šolsko leto in določanje aktivnosti na podlagi okoljskega pregleda)
- 4. NADZOR IN OCENJEVANJE** – poročilo (spremljanje in merjenje uspešnosti zastavljenih ciljev)
- 5. KURIKULUM – DELO PO UČNEM NAČRTU** (vključevanje okoljskih vsebin v šolske predmete oziroma učni načrt)
- 6. OBVEŠČANJE in OZAVEŠČANJE** (v ustanovi, v lokalni oziroma širši skupnosti)
- 7. EKOLISTINA** (izjava o ekoposlanstvu v obliki ekolistine, ki jo pripravi ustanova sama)

Program dela za OŠ/SŠ/CŠOD/dijaške domove/fakultete

Za pridobitev oz. potrditev zelene zastave v šolskem letu 2018/2019 je treba izvesti naslednje aktivnosti:

I. IZVESTI OKOLJSKI PREGLED IN IZPOLNITI EKOAKCIJSKI NAČRT (ekoakcijski načrt je sestavljen iz najmanj treh spodaj izbranih projektov, ozaveščevalne in zbiralne akcije ter najmanj ene aktivnosti po lastni izbiri).

II. IZPOLNITI POROČILO O IZVEDENIH AKTIVNOSTIH

III. PLAČATI PRISTOJBINO 2018/2019

Izmed navedenih projektov izberite vsaj tri, povežite jih z učnim načrtom:

PODNEBNE SPREMEMBE (vključitev novega tematskega sklopa Podnebne spremembe v program Ekošola za ozaveščanje, informiranje in izobraževanje o podnebnih spremembah)

EKOKVIZ ZA OSNOVNE ŠOLE (podnebne spremembe, voda, energija)

EKOKVIZ ZA SREDNJE ŠOLE (podnebne spremembe, energija)

EKOPAKET (zbiranje in ustvarjanje iz odpadne KEMS, recikliranje)

MISIJA: ZELENI KORAKI (nagradni likovni, foto- in videonatečaj o trajnostni mobilnosti, zelenem prometu in okolju prijaznem potovanju)

HRANA NI ZA TJAVENDAN (zmanjševanje količin zavržene hrane)

ALTERMED (Celjski sejem, 15.–17. 3. 2019, teme: prehrana, gibanje in zdravje)

VEM, ZATO ODGOVORNO JEM (odgovoren odnos do hrane in prehranska veriga na lokalni in globalni ravni)

BIOTSKA RAZNOVRSTNOST (opazovanje in raziskovanje narave, talni živčav, oblikovanje zbirk najdenih vrst, označevanje nahajališč in invazivne rastline)

MLADI V SVETU ENERGIJE (pomen energije in ukrepi za učinkovito rabo energije)

LIKOVNI NATEČAJ (likovno ustvarjanje na razpisane teme: podnebne spremembe, biotska raznovrstnost in trajnostna mobilnost)

ŠOLSKA VRTILNICA (ureditev vrta, sadni vrt, vrtnarjenje ...)

EKOBRANJE ZA EKOŽIVLJENJE (branje literature z ekološko tematiko z likovnim natečajem na temo gozd, živali in rastline v gozdu, kaj delamo v gozdu in podobno)

MLADI POROČEVALCI (novinarski pisni, fotografski in videoprispevki o okoljskih izzivih in iskanju rešitev na razpisane teme)

ZNANJE O GOZDOVIH (gozd in podnebne spremembe)

STAR PAPIR ZBIRAM, PRIJATELJA PODPIRAM (zbiranje odpadnega papirja v humanitarni namen in pomoč sovrstnikom)

JAZ, TI, MI ZA SLOVENIJO – STARA PLASTENKA ZA NOVO ŽIVLJENJE (zbiranje odpadnih plastenk PET za humanitarni namen)

Program dela za vrtce 2018/2019

V ekovrtcih so programske vsebine usmerjene k otrokovemu ustvarjanju v ustvarjalnem okolju, to je okolju, v katerem otrok živi, in to ob spodbujajočih starših, vzgojiteljih in učiteljih. Otroci se vsebin učijo skozi igro, z razvijanjem gibalnega, čustvenega, socialnega in spoznavnega področja. Če so vsa ta področja obogatena z elementarnimi ekološkimi vsebinami, potem odigrajo pomembno vzgojno vlogo pri postavljanju temeljev ekološke vzgoje in vedenja. Tu gre za privzganje in poglobljanje ekološke zavesti. Cilj je, da s pomočjo staršev, otrok, vzgojiteljev, učiteljev in družbene sfere obudimo zavest, da sleherno naše delovanje pušča sled v okolju.

Za pridobitev oz. potrditev zelene zastave je treba v šolskem letu 2018/2019 izvesti naslednje aktivnosti:

I. OPRAVITI OKOLJSKI PREGLED (podnebne spremembe, odpadki, energija, voda, trajnostna mobilnost, hrana in zdravje, okolica vrtca, biotska raznovrstnost, ohranjanje našega sveta, splošno).

II. IZPOLNITI EKOAKCIJSKI NAČRT, ki vsebuje naslednje aktivnosti:

- najmanj eno področje iz Zgodnjega naravoslovja,
- aktivnosti v treh obveznih tematskih sklopih,
- sodelovati v enem projektu in
- pripraviti prispevek.

a) Izbrati najmanj eno področje v okviru projekta ZGODNJE NARAVOSLOVJE:

HRANA OD LOKALNE PRIDELAVE DO KROŽNIKA ZA NAŠE ZDRAVJE

SPOZNAJMO TALNI ŽIVČAV TAL OKOLI NAS

UČIMO SE POSLUŠATI: ZVOKE VETRA, PETJE PTIČEV IN DEŽEVNIH KAPELJ

SOBIVANJE Z ŽUŽELKAMI OKOLI NAS

SEMENA IN VRTOVI – ŠOLSKA VRTILNICA

Navodilo: Izbrani naravoslovni tematski sklop ima alternativno obliko v obliki tematskega podslopa, ki se navezuje na glavno temo – področje. Izbrani naravoslovni tematski sklop naj temelji na spoznavanju okolja, raziskovalni dejavnosti ter razvijanju ustvarjalnih sposobnosti, in to skozi naslednje vidike:

specialnodidaktični vidik: cilji, artikulacija izbrane naravoslovne teme, strategija poteka dela in metode

pedagoško-psihološki vidik: spoštovanje razvojne in starostne stopnje

naravoslovni vidiki: odkrivanje, doživljanje in spoznavanje okolja

b) Izvesti aktivnosti v okviru treh obveznih tematskih sklopov

→ *PODNEBNE SPREMEMBE IN MI*

Navodilo: Pri tem tematskem sklopu gre za zgodnje ozaveščanje otrok o podnebnih spremembah, ki so del našega vsakdanjega življenja, gre za sožitje in odnose z naravo. Naj bo ta tematika v ekovrtcih usmerjena v vzgojo in ozaveščanje o naravnih spremembah, ekoloških vrednotah in usposabljanju za vse življenjsko ekološko delovanje in odzivanje na podnebne spremembe s ciljem prilagajanja in iskanja rešitev, živeti v sozvočju z NARAVO.

→ *VODA – ENERGIJA*

Navodilo: Vrtec s programom opredeli aktivnosti in oblike varčevanja z vodo in zdravega življenjskega sloga z vodo. Podrobnejšo temo in način izvedbe določi vrtec sam. Ozaveščanje o učinkoviti rabi energije, varčevanje z energijo s programom aktivnosti določi vrtec sam.

→ *ODPADKI – KROŽNO GOSPODARSTVO*

Navodilo: Ločevanje odpadkov (uvajanje in izvajanje), odlaganje odpadkov na ekološke otoke, koristna izraba odpadkov, sodelovanje v humanitarnih zbiralnih akcijah in načine zbiranja določi vrtec sam.

c) Sodelovati pri enem naslednjih projektov:

EKOPAKET – natečaj kreativnega ustvarjanja iz kartonske embalaže za mleko in sokove (KEMS)

ALTERMED 2019 (Hrana od lokalne pridelave do uporabe za naše zdravje)

EKOBRANJE ZA EKOŽIVLJENJE

LIKOVNO USTVARJANJE na razpisane teme: voda, trajnostna mobilnost, krožno gospodarstvo-recikliranje

Sodelovati z enim obveznim prispevkom:

→ s predstavitevjo primera dobre prakse

ali

→ z objavo uspešno doseženih projektnih rezultatov na tematskih vsebinah zgodnjega naravoslovja in tematskih sklopov pod rubriko b) v ZBORNIKU v skladu z razpisnimi pogoji za objavo prispevka

ali

→ aktivno sodelovanje na mednarodni konferenci v Radencih maja 2019 na tematskem sklopu »PREHRANA, GIBANJE IN ZDRAVJE«.

3. PODATI POROČILO O IZVEDENIH AKTIVNOSTIH V EKOPORTALU

4. PLAČATI PRISTOJBINO ZA ŠOLSKO LETO 2018/2019

Izmed 355 izdelkov smo izbrali nagrajence projekta Ekobranje za ekoživljenje in likovnega natečaja

Ekobranje za ekoživljenje je projekt, ki ga organiziramo vsako leto od ustanovitve programa Ekošola v Sloveniji. Letos smo kot dodatno aktivnost že drugič razpisali tudi likovni natečaj na različne teme: energija, odpadki, hrana, trajnostna mobilnost, zdrav življenjski slog, biotska raznovrstnost in voda. Letos ste nam poslali kar **355 izdelkov**.

Nagrajene ustanove:

Vrtec	Vrtec Bled (Katarina Branc) Vrtec Miškolin (Nataša Smerdelj Šubelj) Vrtec Ciciban (Bojana Vrviščar) OŠ Gorje, Vrtec Gorje (Mojca Koretič) OŠ Bratov Letonja, Vrtec Sonček (Anja Namar) OŠ Cerkvenjak-Vitomarci, Vrtec Vitomarci (Andreja Činč) OŠ Raka, Vrtec Čebelar (Urška Škoda) OŠ Stopiče, Vrtec Stopiče (Milojka Šerbec Turk)
Osnovna šola	DOŠ Prosenjakovci (Valerija Kranjec) OŠ I. Žalec (Mojca Zelen) OŠ II. Žalec (Katja Dvornik) OŠ Brinje Grosuplje, POŠ Polica (Ksenija Kovačec Marin) OŠ Frana Kocbeka Gornji Grad (Alenka Mozgan) OŠ Poljane, Poljane (Mateja Tušek)
Srednja šola	Ekonomška šola Murska Sobota (Maja Krajnc) Srednja šola Zagorje (Bernarda Kričej) Prva gimnazija Maribor (Tjaša Markežič)

Nagrajeni mentorji likovnega natečaja:

Vrtec	Vrtec Radovljica (Tina Smolej, Tina Stare Kozelj, Stella Kajdiž) Vrtec Črnuče, Enota Sapramiška (Milena Velepec, Tatjana Oven) OŠ Polzela, Enota Vrtec (Simona Berglez, Simona Gačnik, Andreja Ošlak, Nadja Košec, Ema Kotnik, Jožica Rosenstein, Anija Kokot, Špela Zabukovnik, Natalija Skornšek, Karmen Ledinek, Simona Konšek, Katja Kunst, Petra Vešligaj) OŠ Jurija Vege, VVE Vojke Napokoj (Neža Urankar, Meta Pergar)
Prva triada OŠ	OŠ Miška Kranjca (Azra Selimanović) OŠ Podgora Kuteževo (Mateja Kosič) OŠ Martina Krpana (Anja Janežič) VIZ OŠ Rogatec, PŠ Dobovec (Lea Gregurec) OŠ Sveti Jurij (Nataša Rajpš, Suzana Kuzmič) OŠ Vransko-Tabor (Nataša Pečovnik, Breda Čvan)
Druga in tretja triada OŠ	OŠ Toneta Pavčka (Nataša Trajkovski) OŠ Belokranjskega odreda Semič (Vlasta in Miha Henigsmann) OŠ Miren, POŠ Kostanjevica na Krasu (Dragica Jeklin) OŠ Franceta Prešerna, PŠ Staneta Lenardona Razvanje (Simona Debeljak)
Srednja šola	ŠC Celje – SŠ za gradbeništvo in varovanje okolja (Janja Čuvan) Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana (Maša Kukec, Jasna Potočnik) Srednja trgovska šola Maribor (Suzana Thacer) ŠC Celje – SŠ za strojništvo, mehatroniko in medije (Lidija Leskovšek)

Projekt podpira **Mladinska knjiga**, ki bo izbrane ustanove nagradila z letno naročnino izbranih revij (Ciciban, Cici zabavnik, Moj planet, PIL in GEA). Nagrade bomo podelili 24. septembra 2018 na konferenci koordinatorjev v Laškem.

Mladinska knjiga

600 likovnih izdelkov o okolju in naravi

V natečaju za kreativno likovno ustvarjanje o okolju in naravi smo otrokom in mentorjem pustili proste roke, da ste lahko uporabili svojo ustvarjalnost, domišljijo in spretnost. Prejeli smo več kot 600 kreativnih izdelkov iz 165 ustanov.

Tako so nastale izjemne risbe, praskanke, mozaiki, izdelki 3D in drugi. V vrtcih in prvi triadi OŠ ste izdelovali na temo gozda (biotska raznovrstnost), druga in tretja triada OŠ, v srednjih šolah pa ste ustvarjali na temo URE in OVE ter trajnostne mobilnosti.

Nagrade in priznanja bomo podelili 24. septembra 2018 na konferenci koordinatorjev v Laškem.

Najboljši kreativni izdelki

Vrtci in prva triada	
1.	VVE Vojke Napokoj Moravče
2.	OŠ Kuzma
3.	Vrtec pri OŠ Puconci, Enota Mačkovci
Druga in tretja triada	
1.	OŠ Tržišče
2.	OŠ Poljane
3.	OŠ Mirana Jarca Črnomelj
Srednje šole	
1.	Biotehniška šola Maribor
2.	Srednja zdravstvena in kozmetična šola Maribor
3.	Srednja zdravstvena šola Slovenj Gradec
Posebna kategorija	
1.	CUEV Strunjan, Enota Divača
2.	OŠ Kozara Nova Gorica
2.	CUDV Draga
3.	CUDV Dobrna

Šolski vrtovi – izvirni, ustvarjali in domiselni

Seznam nagrajenih ustanov za projekt Šolska VRTilnica

KLASIČEN VRT	Vrtec	Vrtec Lipa pri OŠ Štore Vrtec Miškolín, Skupina Želvice Vrtec Ringaraja pri OŠ Artiče
	OŠ	OŠ Vavta vas JZ OŠ Marjana Nemca Radeče, PŠ Svibno OŠ Bogomirja Magajne Divača, PŠ Vreme OŠ Vodice, PŠ Utik OŠ Rače
	SŠ	Biotehniški center Naklo
VISOKA GREDA	Vrtec	Vrtec Antona Medveda Kamnik Vrtec Velenje, Enota Vrtiljak Vrtec Palček pri OŠ Adama Bohoriča Brestanica OŠ Sveti Jurij, Vrtec pri OŠ, POŠ in VVE Rogašovci Vrtec Vrhovci, enota Tehnološki park
	OŠ	OŠ Notranjski odred Cerknica
	SŠ	SŠ Domžale SŠ Josipa Jurčiča Ivančna Gorica IC Piramida Maribor SESGŠ Kranj
URBANI VRT	Vrtec	OŠ Cerkvenjak, Vrtec Pikapolonica
	OŠ	CUDV Draga OŠ Sladki Vrh
	SŠ	ŠC PET

